

TORAH OHR • MEGILLAS ESTHER • MAAMAR 5

כי אברהם לא ידענו כו' אתה ה' אבינו כו'

“For Abraham Has Not Known
Us ... You, G-d, Are Our Father”

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

THE CHASSIDISHE PARSHA

likuteitorah.com/torah-ohr/megillas-esther/5/

1 כי אברהם לא ידענו כו' אתה ה' אבינו כו'. להבין מ"ש בפע"ח בדרוש פורים הארת יסוד אבא בנוק' שלא ע"י ז"א בלילה הזה נדדה כו'

“For Abraham has not known us,” etc.; “You, G-d, are our Father,” etc. To understand what is written in Pri Etz Chaim, in the discourse on Purim: the illumination of the Yesod of Abba in Nukva (the feminine / Malchus), not through Z’eir Anpin (the emotive attributes), “on this night [the king’s sleep] was disturbed,” etc.,

ויצאה הארתו למטה בבי"ע כמ"ש ויעבור מרדכי ומרדכי יצא כו' ע"ש. הנה ידוע שבין מאציל לנבראים צריך להיות ממוצע.

and its illumination went out below, into Beriah, Yetzirah and Asiyah, as it is written, “And Mordechai passed,” and “And Mordechai went out,” etc.; see there. Now, it is known that between the Emanator and the created beings there must be an intermediary.

2 והם ע"ס דאצ"י שהם ממוצעים בין בחי' מאציל א"ס ב"ה לבחי' נבראים בי"ע ג"ע העליון והתגלות מדותיו ית' בבחי' אצ"י דאיהו וגרמוהי חד לא הוצרך

And these are the Ten Sefiros of Atzilus, which are intermediaries between the level of the Emanator, the Infinite One (Ein Sof), blessed be He, and the level of created beings — Beriah, Yetzirah and Asiyah, [and] the higher Gan Eden. And the revelation of His attributes (middos), may He be blessed, at the level of Atzilus, where “He and His vessels (ihu vegarmohi) are one,” was not needed

אלא לצורך נבראים ומבשרי אחזה אלוה שכשהאדם הוא בפ"ע א"צ להתגלות חכמתו ומדותיו כ"א כשהוא מתגלה לזולתו.

except for the sake of created beings. And “from my flesh I behold G-d”: when a person is by himself, there is no need for the revelation of his wisdom and his attributes, but only when he reveals himself to another.

3 וידוע דחכמה דאצ"י היא ראשית הגילוי שבה היא עיקר התגלות א"ס ב"ה בכל העולמות עליונים ותחתונים כמ"ש ה' בחכמה יסד ארץ.

And it is known that the Chochmah (wisdom) of Atzilus is the beginning of revelation; in it is the chief revelation of the Infinite One, blessed be He, in all the worlds, higher and lower, as it is written, “G-d founded the earth with Chochmah.”

ומבואר במ"א למה דוקא בחכמה. וח"ע דאצי"ה היא בחי' ממוצעת והיא כלולה מבחי' המאציל א"ס ב"ה שהוא בחינת כלי לאו"ס ב"ה.

And it is explained elsewhere why [it is] specifically through Chochmah. And the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah) of Atzilus is the level of an intermediary, and it comprises the level of the Emanator, the Infinite One, blessed be He, in that it is the level of a vessel for the Infinite Light (Or Ein Sof), blessed be He.

4 ויש בה ג"כ בחי' נברא ונק' ח"ת דהיינו שרש בחי' חיי החיים א"ס ב"ה לכל בחי' נבראים עו"ת שבכ"ע

And there is also in it the level of a created being, and it is called the lower Chochmah (Chochmah Tata'ah), that is, the root of the level of the Life of life, the Infinite One, blessed be He, for all levels of created beings, higher and lower, that are in Beriah, Yetzirah and Asiyah,

שהוא בחי' דבורו ורוח פיו ית' המחיה כל העולמות ונק' ג"כ אימא תתאה רחל עקרת הבית המנהגת את כל העולמות כמ"ש ותתן טרף לביתה כו' בחי' ממכ"ע.

which is the level of His speech and the breath of His mouth, may He be blessed, that gives life to all the worlds. And it is also called the lower Imma, Rachel, the mainstay of the house, who directs all the worlds, as it is written, "And she gives food to her household," etc.: the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin).

5 וידוע שנק' כנס"י פי' כללות נשמות ישראל בהיות כי הכלים שלה. פנימי. אמצעי. חיצון. הפנימי שרש נשמה שבבריא. והאמצעי שרש רוח שביצירה.

And it is known that it is called the Congregation of Israel (Knesses Yisrael), meaning the general and collective expression (klalus) of the souls of Israel, since its vessels are inner, middle, outer: the inner is the root of the neshamah that is in Beriah; and the middle, the root of the ruach that is in Yetzirah;

וחיצון שרש נפש שבעשייה וכ"א מישראל אפי' קל שבקלים יש בו ניצוץ מנפש דעשייה המלוכש בה הארה ממלכות דאצי"ה מכלים החיצונים שלה.

and the outer, the root of the nefesh that is in Asiyah. And each one of Israel, even the lowest of the low, has in him a spark of the nefesh of Asiyah, in which is clothed an illumination from the Malchus of Atzilus, from its outer vessels.

לכן בחי' דבור וח"ת ממכ"ע תלוי במעשיהם של ישראל כמ"ש בזוהר או סלקא או נחתא בגינייהו דישאל כו'. והוא ענין גלות השכינה:

Therefore the level of speech and the lower Chochmah, the light that fills all worlds (memalei kol almin), depends on the deeds of Israel, as it is written in the Zohar, "It either ascends or descends on account of Israel," etc. And this is the matter of the exile of the Shechinah (Divine Presence).

6 ועתה צריך להבין איך נתהווה בחי' דבור להחיות העולמות מבחי' ח"ע הנ"ל שהוא הוי"ה בחי' סוכ"ע.

Now we must understand how the level of speech came into being, to give life to the worlds, from the level of the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah) mentioned above, which is Havayah, the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin).

הנה מבואר בע"ח שבחי' נוקבא דז"א מתחיל מחזה דז"א. והענין כי ז"א הם מדות חו"ג האהבה הוא אור לכלי החד

Now, it is explained in Etz Chaim that the level of the Nukva (the feminine / Malchus) of Z'eir Anpin (the emotive attributes) begins from the chest of Z'eir Anpin. And the explanation is: Z'eir Anpin is the attributes of Chesed (kindness) and Gevurah (restraint); love is the light for the vessel of Chesed,

כי חפץ חסד הוא ומן המוח יוצא המשכה דרך הגידים ללב שהן המדות ומן הלב אשר שם הריאה מתחיל להיות בחי' דבור שיוצא הבל מן הריאה ונעשה קול.

for "He desires kindness"; and from the brain a flow goes out through the veins to the heart, which are the attributes; and from the heart, where the lungs are, the level of speech begins to be, for breath goes out from the lungs and becomes voice.

נמצא שהתלבשות החיות מן החכמה אל הדבור הוא ע"י המדות שבלב ע"י צמצומים דרך נקבים וחלונות.

It follows that the enclothing of the life-force from Chochmah into speech is through the attributes in the heart, by means of contractions (tzimtzumim), by way of apertures and windows.

7 והנה כשהיו ישראל במעלה עליונה בזמן הבית היו בחי' זו"ג פב"פ כמו בפנים שם הוא עיקר החיות שבאדם ורוב חושיו ראייה ושמיעה כו'.

Now, when Israel were on a lofty level, in the time of the [Holy] Temple, the level of Z'eir Anpin (the emotive attributes) and Nukva (the feminine / Malchus) was face to face — as in the face, where the main life-force in a person is, and most of his senses, sight and hearing, etc.;

משא"כ מאחוריו החיות רוחני הוא מעט מזעיר מאד ואף בחוש המישוש ניכר ההפרש כי בצד פניו ירגיש אף דבר מה. משא"כ מאחוריו החיות רוחני מעט.

whereas behind him the spiritual life-force is small and very slight. And even in the sense of touch the difference is noticeable: on the side of his face he will feel even something slight, whereas behind him the spiritual life-force is small.

8 והנה למדותיו ית' אין שום השגה לשכל אנושי בהם שאינם כלל ממהות וערך מדות אנושי אפי' בחי' דבור שלו כו' ואינו

Now, as for His attributes (middos), may He be blessed, human intellect has no grasp of them whatsoever, for they are not at all of the nature and the measure of human attributes — even His level of speech, etc.; and this is

אלא לשבר את האוזן ומבשרי אחזה כידוע המשל משרפת העצים נעשה אפר כן בחי' אברהם אוהבי שהיה מרכבה לחסד שבאצי' נקרא עפר ואפר לגבי חסד דאצי' ומיכאל דבריא בחי' חיצונית לנשמת אברהם כו'.

only to accommodate the ear, and “from my flesh I behold.” As in the known analogy: from the burning of wood, ash is made — so the level of Abraham, “My beloved,” who was a chariot for the Chesed (kindness) of Atzilus, is called “dust and ashes” relative to the Chesed of Atzilus; and Michael of Beriah is the outer level of the soul of Abraham, etc.

9 והנה המדות עליונות חו"ג היו מאירים ההמשכה הבאה להם מח"ע אל בחי' נוקבא בבחי' פנים עיקר

Now, the higher attributes, Chesed (kindness) and Gevurah (restraint), used to shine the flow that comes to them from the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah) into the level of Nukva (the feminine / Malchus) in the manner of the face, the main

החיות כנ"ל ובחי' מדות שיש בזה העולם יום ולילה מזרח ומערב כו' היה בא בהשתלשלות מן המדות עליונות אל בחי' הנוק' ממכ"ע והיא משפעת כו'.

life-force, as mentioned above; and the level of the attributes that exist in this world — day and night, east and west, etc. — came by way of the chain of descent (hishtalshelus) from the higher attributes to the level of Nukva, the light that fills all worlds (memalei kol almin), and she bestows [it], etc.

10 וכמ"ש במשה כשעושה נס בחי' התגלות מה שלמעלה מן הטבע כמו שיתבאר מוליך לימין משה זרוע
 כו' חסד לימינו בחי' אברהם כנ"ל וכשחטאו ישראל כתיב כי פנו אלי עורף.

And as it is written regarding Moses, when he performs a miracle — the level of a revelation of what is above nature, as will be explained: "Who led the arm at the right hand of Moses," etc. — Chesed (kindness) is at his right, the level of Abraham, as mentioned above. And when Israel sinned, it is written, "For they have turned their back to Me."

כי גרמו במעשיהם ענין סילוק הארת פני המדות העליונות אל בחי' הנוק' ממכ"ע ואינם מאירים אלא
 בבחי' אחוריים כנ"ל שהחיות שם מעט מזער כו'.

For through their deeds they caused the withdrawal of the illumination of the face of the higher attributes toward the level of Nukva (the feminine / Malchus), the light that fills all worlds (memalei kol almin), and they shine only in the manner of the back, as mentioned above, where the life-force is small and slight, etc.

11 ומה שיש בעולמות תחתונים התחלקות המדות יום ולילה אינה אלא מבחי' אחוריים ממדות עליונים
 אב"א.

And the division of the attributes that exists in the lower worlds — day and night — is only from the level of the back of the higher attributes, back to back.

וכשהאדם פונה פנים לה' דהיינו התשוקה והחשק הנפלא כשאנו אלא רק להתדבק בה' לבדו ואין זר
 אתו.

And when a person turns [his] face to G-d — that is, the wondrous longing and desire, when it is only to cleave to G-d alone, and no stranger is with Him;

ובדברי העוה"ז הוא בחי' אחוריים בחיות מועטת כנ"ל גורם לחבר ה' בוי"ו ולדבק' לה' פב"פ
 ובאתעדל"ת אתעדל"ע ג"כ בבחי' פנים יאר ה' פניו

and in the matters of this world he is at the level of the back, with diminished life-force, as mentioned above — he causes the joining of the hei with the vav, and the cleaving of it to G-d face to face; and through the arousal from below (isarusa dilesata), the arousal from above (isarusa dile'eila) [comes] also in the manner of the face: "May G-d make His face shine"

והנערה יפת תואר וטובת מראה וטוב רואי גורם ג"כ כמראה אדם התענוג והתשוקה מלמעלה למטה:

and "the maiden was beautiful of form and fair to look upon," and "goodly to behold." He also causes "as the appearance of a man": the delight and the longing from above to below.

12 והנה נזכר בע"ה שעכשיו בזמן הגלות הנוקי מקבלת מוחין שלא ע"י ז"א כ"א ממוחין עליונים ח"ע יסוד אבא בחי' סוכ"ע לא שנה"י דז"א נעשה מוחין לה

Now, it is mentioned in Etz Chaim that now, in the time of exile, Nukva (the feminine / Malchus) receives the intellect (mochin) not through Z'eir Anpin (the emotive attributes), but from the higher mochin — the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah), the Yesod of Abba, the level of the light that encompasses all worlds (sovev kol almin). [It is] not that the Netzach, Hod and Yesod of Z'eir Anpin become mochin for her,

אלא מוחין דז"א עצמו שהיה לוקח מנה"י דאז"א עתה שהוא בבחי' דורמיטא לוקחת הנוקי אותם המוחין (וע' בפע"ה שער הפורים פרק ה').

but rather the mochin of Z'eir Anpin itself, which it used to take from the Netzach, Hod and Yesod of Abba and Imma — now that it is in the state of dormita (slumber), Nukva takes those mochin. (And see Pri Etz Chaim, Sha'ar HaPurim, chapter 5.)

והענין למשל כמו שהאדם יכול לדבר דברי חכמה ודעת שבמוחו בלי אמצעות המדות שכלב כן עד"מ בחי' ממכ"ע המתלבש תוך כ"ע להחיותם ולקיימם בא לחיות

And the matter, by way of analogy: just as a person can speak words of wisdom and knowledge that are in his mind without the mediation of the attributes in the heart, so too, by way of analogy, [with] the level of the light that fills all worlds (memalei kol almin), which is clothed within all worlds to give them life and to sustain them: there comes, to give life to

זה המשכת החיות מחיי החיים מקור החיים העליונים הנקי חכמה עלאה סוכ"ע בלתי התלבשות תחלה במדות הנקי ז"א ולהשתלשל בצמצומים רבים דרך נקבים וחלונות וזהו שאמרו ישראל בגלות

it, the flow of life-force from the Life of life, the source of the higher life, which is called the higher Chochmah, the light that encompasses all worlds, without first being clothed in the attributes called Z'eir Anpin and descending through many contractions by way of apertures and windows. And this is what Israel said in exile:

כי אברהם לא ידענו כו' כי אתה ה' אבינו כו' כי כל נצוץ נפש כאז"א מישראל אלהי אביו בעזרו אף קודם שפנה בבחי' פנים הנ"ל כשיאמין אמונה אמתית

“For Abraham has not known us,” etc., “for You, G-d, are our Father,” etc. For [with] every spark of the soul of each and every one of Israel, “the G-d of his father is his help,” even before he has turned in the manner of the face mentioned above, when he believes with a true faith

כי אתה אבינו בחי' סוכ"ע דכולא קמיה כלא חשיבא ואכל בי עשרה שכינתא שריא ובבחי' סוכ"ע אין עונות מבדילין ומפסיקין בין ישראל כו'

that “You are our Father” — the level of the light that encompasses all worlds, before whom “all is considered as nothing”; and “in every [gathering of] ten the Shechinah (Divine Presence) rests”; and at the level of the light that encompasses all worlds, sins do not separate and interpose between Israel, etc.;

לה' חטאת נושא עון זדונות נעשו כזכיות כו' כי בבחי' סוכ"ע אין העולם מפסיק כלל

“for G-d — a sin-offering”; “bearing iniquity”; “willful sins become as merits,” etc. For at the level of the light that encompasses all worlds, the world does not interpose at all,

כמארז"ל הן הן גבורותיו עובדי כוכבים מרקדים בהיכלו וכמשל הזבוב המהלך בקצה הבית שאין תופס מקום וגם משל זה אינו אלא לשכל אנושי

as our Sages, of blessed memory, said: “These are His mighty deeds” — idolaters dance in His Sanctuary; and as the analogy of the fly walking at the edge of the house, which takes up no space. And even this analogy is only for the human intellect;

אבל באמת אין ערוך כלל העדר תפיסת מקום של בחי' עולמות עו"ת לגבי בחי' הוי"ה סוכ"ע ח"ע ולע"ל כתיב כשינקום ילבש בגדי נקם תלבושת.

but in truth there is no comparison at all [to] the absence of taking up space of the levels of the worlds, higher and lower, relative to the level of Havayah, the light that encompasses all worlds, the higher Chochmah. And of the Time to Come it is written, when He will take vengeance: “He will put on garments of vengeance as clothing.”

פי' שיצמצם א"ע בכמה צמצומים עד שיתלבש במדות עליונות ומשם יוכל להשתלשל בצמצומים רבים שיוכל להיות בחי' נקמה מעובדי כוכבים המרקדים בהיכלו כו'.

That is, He will contract Himself through several contractions until He is clothed in the higher attributes, and from there He will be able to descend through many contractions, so that there can be the level of vengeance against the idolaters who dance in His Sanctuary, etc.

13 וז"ש ואני תפלה. ואני בתוך הגולה כשהוא בבחי' הנ"ל היא עצמה בחינת תפלה שא"צ להמשיך דרך המדות עליונות כי אתה אבינו אבא יסד ברתא.

And this is [the meaning of] what is written, "And I am prayer." "And I am in the midst of the exile": when it is in the state mentioned above, she herself is the level of prayer, for there is no need to draw down by way of the higher attributes, since "You are our Father" — "Abba founded the Daughter."

אבל כשאינה בתוך הגולה אז היא בחי' פב"פ שואלת צרכיה מז"א בעלה כמ"ש נפשי בשאלתי.

But when she is not in the midst of the exile, then she is at the level of face to face, asking her needs from Z'eir Anpin (the emotive attributes), her husband, as it is written, "my life at my request."

וז"א נקי בעל תפלה. אבל בגולה ואני תפלה היא עצמה תפלה ל' התקשרות חכמה תתאה בח"ע:

And Z'eir Anpin is called "the husband of prayer" (baal tefillah). But in exile, "And I am prayer": she herself is prayer — a term for the bond of the lower Chochmah with the higher Chochmah.

14 וזהו כי אברהם לא ידענו למעלה מבחי' אהוי"ר אלא שאח"כ בהתבוננות זו כי אתה אבינו יבא מזה לאהוי"ר בחי' פב"פ רשפי אש התשוקה להוי"ה לבדו שהוא ענין נסירה להחזירה פב"פ ו' מדות עד יוה"כ.

And this is [the meaning of] "For Abraham has not known us": above the level of love and awe. Except that afterwards, through this contemplation — "For You are our Father" — he will come from it to love and awe at the level of face to face, flames of fire of longing for Havayah alone, which is the matter of the nesirah (the "sawing" apart), to return her face to face — the six attributes — until Yom Kippur.

15 וזהו שביטל יוחנן כה"ג המעוררים שאומרים עורה למה תישן כי באמת כי אתה אבינו כנ"ל. רק ז"א בבחי' דורמיטא.

And this is why Yochanan the Kohen Gadol (High Priest) abolished the "awakeners," who would say, "Awake! Why do You sleep?" — for in truth, "For You are our Father," as mentioned above; only Z'eir Anpin (the emotive attributes) is in the state of dormita (slumber).

וזהו כי נפילתי קמתי פי' בעת נפילה עצמה קמתי כי מקבלת מוחין שלא ע"י ז"א.

And this is [the meaning of] "For I have fallen, I have risen": that is, at the very time of the fall I have risen, for she receives the intellect (mochin) not through Z'eir Anpin.

גם נפלה לא תוסיף קום פיי שאין יכול להיות קימה גדולה ביותר מן עת הנפילה כי

Also, “She has fallen, she will not rise any more”: that is, there cannot be a rising greater than at the time of the fall, etc.

רק כי כוונת הבריאה היה על התגלות אלקות וזהו שלא בעת הגלות כי אז הוא יותר התגלות נראה לעין ולעתידי ישתמשו שני מלכים בכתר אחד.

Only, the intent of creation was for the revelation of G-dliness, and this is [when it is] not the time of exile, for then there is more revelation, visible to the eye. And in the Future, two kings will use one crown.

פיי שיהיה זו"נ שוים בקומתם שתקבל המוחין מאו"א כמו שמקבל הז"א ואף שגם עתה מקבלת מאבא. אבל אז תהיה בסוד א"ח עט"ב וגם המדות לא יהיו בבחינת דורמיטא.

That is, Z'eir Anpin and Nukva (the feminine / Malchus) will be equal in their stature, so that she will receive the mochin from Abba and Imma just as Z'eir Anpin receives — and although now too she receives from Abba, then she will be in the mystery of “a woman of valor is the crown of her husband,” and the attributes too will not be in the state of dormita.

16 וזה סוד הויות הפוכות הנק' ה"ג אב"א. אבל כשבאו סוד ה"ח מפרשין להון להיות פב"פ ובאדם עצמו גם כן הנפש החיונית חפצה בעניני עולם הזה בחי' אב"א.

And this is the mystery of the inverted Havayahs, which are called the five Gevuros, back to back. But when the mystery of the five Chasadim comes, they separate them, to be face to face. And in man himself as well: the vital soul desires the matters of this world — the level of back to back;

אבל בשכל הרצון אל הוי"ה היא בבחי' נסירה פב"פ. ובעניני עוה"ז צ"ל הכל בבחי' אחוריים דאפי' בעניני זיווג ארז"ל כאלו כפאו שד וכ"ש בש"ד:

but in the intellect, the will toward Havayah, it is at the level of the nesirah, face to face. And in the matters of this world everything must be at the level of the back; for even regarding matters of marital union our Sages, of blessed memory, said, “as though a demon compelled him”; and all the more so in other matters.

17 והנה פורים ויו"כ הוא בחד דרגא הארת יסוד אבא בנוק' והארתו יוצא עד למטה לבי"ע. כי הנה כל המועדים בטלים חוץ מפורים והלכות.

Now, Purim and Yom Kippur are on one level: the illumination of the Yesod of Abba in Nukva (the feminine / Malchus), and its illumination goes out all the way down to Beriah, Yetzirah and Asiyah. For all the festivals are to be nullified except Purim and the halachos (laws).

כי הנה ידוע ממשל הארי שהוא מחיות טמאות ובמרכבה הקדושה פני אריה אל הימין מפני שמרוב מדרגתו הגבוה אין לו כלים במה להתלבש עדיין

For it is known from the analogy of the lion, which is among the unclean beasts, yet in the holy Chariot “the face of a lion [is] on the right”: because, owing to its very high level, it does not yet have vessels in which to be clothed

אלא במקום היותר נמוך והוא בבהמה טמאה במקום קליפות. משא"כ בטהורה היה הכלי מתבטל מפני האור.

except in the lowest place, which is in an unclean animal, in the place of the kelipos (husks); whereas in a clean [animal] the vessel would be nullified before the light.

18 וכ"כ הארת ח"ע מוכרח להתלבש במקום היותר נמוך. דהיינו עניני הלכות טמא כשר כו' שהוא התגלות הרצון העליון שבח"ע בעניני זה העולם.

So too, the illumination of the higher Chochmah (Chochmah Ila'ah) must be clothed in the lowest place, that is, the matters of the halachos — unclean, fit, etc. — which are the revelation of the supernal will that is in the higher Chochmah, in the matters of this world.

וזהו ומרדכי יצא מלפני המלך. מרדכי ח"ע יצא מבחי' מלי בלבוש מלי הם ענינים גשמיים ויעבור מרדכי כמבואר בע"ח שהוא יוצא כו':

And this is [the meaning of] “And Mordechai went out from before the king.” Mordechai is the higher Chochmah; he went out from the level of Malchus in “the apparel of Malchus” — these are physical matters; and “And Mordechai passed,” as is explained in Etz Chaim, that he goes out, etc.

19 והנה כתיב אותותינו לא ראינו אין עוד נביא ולא אתנו יודע עד מה. שבזמן הגלות על הרוב כל הנסים והנפלאות נעשים דרך הטבע

Now, it is written, “We have not seen our signs; there is no longer any prophet, and there is none among us who knows until when.” For in the time of exile, for the most part, all the miracles and wonders are done by way of nature,

כמו אצל אחשורוש שלא היה דבר נראה לעין שהוא למעלה מהטבע רק ע"י אהבת אסתר ומ"מ נראה בחוש שכל הסבות היו רק למעלה מהטבע והוא שהנס נשתלשל ובא

as with Achashverosh, where there was nothing visible to the eye that was above nature, only through the love of Esther; and nevertheless it is plainly seen that all the causes were only above nature. And this is because the miracle descended and came

ע"ד הטבע מפני כי כשהיו המדות עליונות מאירים פב"פ היו התגלות המדות עליונות בבי"ע כמ"ש מוליך לימין משה.

by way of nature; for when the higher attributes shone face to face, there was a revelation of the higher attributes in Beriah, Yetzirah and Asiyah, as it is written, “Who led at the right hand of Moses.”

20 ולכן היו נביאים פ"י שלוחים ממדות דקדושה ובא לדבור שלהן בורא ניב שפתים וכל הנביאים הם מנו"ה דאצי".

Therefore there were prophets — that is, emissaries of the attributes of holiness — and it came into their speech: “Who creates the speech of the lips.” And all the prophets are from the Netzach and Hod of Atzilus.

פ"י נו"ה הם תרי פלגי דגופא כליות יועצות מבשלי הזרע היאך תהיה ההמשכה מן בחי' יסוד כידוע והם לבר מגופא.

That is, Netzach and Hod are “the two halves of the body,” “the kidneys that counsel,” which ripen the seed — how the flow will be from the level of Yesod, as is known; and they are “outside the body.”

פ"י שאינם מעצמות הגוף שהם המדות חו"ג רק שלוחים לשלוח דבר מפניהם והוא ענין נביאים וכשנסתלקו המדות ונשאר ההארה ממקום יסוד אבא כו' צריך להתלבש בדברים תחתונים ע"פ הטבע שהוא בחי' אלקים גימטריא הטבע:

That is, they are not of the essence of the body, which is the attributes Chesed and Gevurah, but only emissaries to send forth a word from before them; and this is the matter of prophets. And when the attributes withdrew, and there remained the illumination from the place of the Yesod of Abba, etc., it must be clothed in lower things, according to nature, which is the level of Elokim, equal in gematria to hateva (nature).

21 וצריך להבין הנהגת אסתר שעשתה הכל מעצמה בלי עצת מרדכי ועשתה סעודה פעמיים. היות רחל עקרת הבית כל עניני הנהגת עולם שייך אצלה.

Now, we must understand the conduct of Esther, who did everything on her own, without Mordechai's counsel, and made a feast twice. [It is] since Rachel is the mainstay of the house: all matters of the conduct of the world belong to her.

ובעלה מרדכי יסוד אבא שלקחה לו לבת בטח בה לב בעלה שבדאי לא תעשה דבר שלא כהוגן ח"ו.

And her husband, Mordechai — the Yesod of Abba — who “took her for himself as a daughter”: “the heart of her husband trusts in her,” that she will certainly not do anything improper, G-d forbid.

22 ולכן עשתה בעצמה סעודה פעמיים עד שהגביהה את המן וקרבתו יותר מדאי אל הקדושה ואז היתה מפלתו מאליו

Therefore she herself made a feast twice, until she raised Haman up and brought him too close to holiness, and then his downfall came of itself;

כי הקליפה לא תוכל לקבל חיות ויניקה להיות יש ודבר בפ"ע אלא כשהוא מרוחק מהקדושה וכל מה שהוא יותר קרוב אל הקדושה מתבטל מאליו כהמס דונג מפני אש.

for the kelipah (husk) cannot receive life-force and nurture, to be a “something” and a thing in its own right, except when it is distant from holiness; and whatever is closer to holiness is nullified of itself, “as wax melts before fire.”

23 ולכן קרבה את המן בתכלית הקירוב להושיבו בסעודות המלך והמלכה. כמארו"ל כד אריה וארייתא קיימי ווי למאן דעבר בינייהו. וכשראתה בסעודה ראשונה שהוא עדיין יש עשתה סעודה שניה עד שפני המן חפו.

Therefore she brought Haman to the utmost closeness, seating him at the feasts of the king and the queen, as our Sages, of blessed memory, said: "When the lion and the lioness stand [together], woe to whoever passes between them." And when she saw at the first feast that he was still a "something," she made a second feast, until "Haman's face was covered."

24 וזהו יבא המלך והמן היום כי גלו לבבל שכינה עמהם והיתה בו בגלות. ואסתר היא עקרת הבית בקדושה

And this is [the meaning of] "Let the king and Haman come today": for when they went into exile to Babylon, the Shechinah (Divine Presence) was with them, and she was in exile within him. And Esther is the mainstay of the house in holiness,

ע"פ פשוט ובקליפות נאמר אל תהי תקוה תיק ונרתק לו"ה להפריד מי"ה והיא קרבה את המן כ"כ עד שנתבטל מאליו ונשאר צירוף הוי"ה ואותו תלו על העץ

according to the plain [meaning]; and regarding the kelipos (husks) it is said, "Let there be no tik-vah (hope)": a tik (sheath) and case for vav-hei, to separate [it] from yud-hei. And she brought Haman so close that he was nullified of himself, and the combination of Havayah remained; and him they hanged on the gallows,

כי המן הפיל פור הוא הגורל. לפני המן שהפילו לפניו ולא הוא בעצמו שהקליפה רוצה להדמות לקדושה כקוף בפני אדם.

for "Haman cast pur, that is, the lot." "Before Haman": that they cast it before him, and not he himself; for the kelipah wants to liken itself to holiness, like a monkey before a man.

25 וענין הגורל במקדש הוא שהמפיל הגורל קודם שיפול הגורל אינו יודע היאך יפול לזה או לזה ומסכים דעתו על השעיר שהוא לעזאזל

And the matter of the lot in the Sanctuary is that the one who casts the lot, before the lot falls, does not know how it will fall, to this one or to that, and he agrees in his mind regarding the goat that is for Azazel;

ואם יפול עליו הגורל לה' יהיה חטאת לה' ששם אין עונות מבדילין וזדונות נעשו כזכיות.

and if the lot “for G-d” falls on it, it will be a sin-offering for G-d; for there sins do not separate, and willful sins become as merits.

26 ולכן הגורל לפני ה' דייקא במקדש כי מדרגה זו גבוה וזהו שרצה המן שרש עשו להגביה כנשר בגסות הרוח והתנשאות לדמות לקדושה ולהפיל גורל לפני המן

Therefore the lot is “before G-d,” specifically in the Sanctuary, for this level is high. And this is why Haman, the root of Esau, wanted to raise himself up like the eagle, in coarseness of spirit and haughtiness, to liken himself to holiness and to cast a lot “before Haman”;

לכן עשה עץ נ' אמה דטומאה דקליפה דבריאה נגד נו"ן אמה דמרדכי דקדושה נש"ב ורצה לתלות את מרדכי וליקח חיות מרדכי דקדושה בבית המן.

therefore he made a gallows of fifty cubits, of the impurity of the kelipah (husk) of Beriah, corresponding to the fifty (nun) cubits of the Mordechai of holiness — the fifty gates of Binah — and he wanted to hang Mordechai and to take the life-force of the Mordechai of holiness into the house of Haman.

וכתיב אשר שלט האדם באדם לרע לו. חיל בלע ויקיאנו אדם בליעל רוצה לחטוף יניקה מהקדושה ונהפוך הוא שבית המן ניתנה למרדכי דוקא:

And it is written, “when man ruled over man to his harm.” “He has swallowed wealth and will vomit it up”: the base man wants to snatch nurture from holiness, “and it was turned about,” so that the house of Haman was given to Mordechai specifically.

LikuteiTorah.com
THE CHASSIDISHE PARSHA

About this edition

This edition contains the Hebrew text and the English translation.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY 4.0.

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Copy, print and share it freely, crediting Kehot Publication Society and likuteitorah.com; it may not be sold. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

English translation: prepared for likuteitorah.com with AI assistance (claude-code/opus-5.5) and checked against the Hebrew and against Sefaria; not yet reviewed by a human editor. Please check anything important against the Hebrew.

The Rebbe asked that the maamarim of the week's parsha, the "Chassidishe Parsha," be learned during that week, spread over its seven days (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Why learn it, and the Rebbe's brachos: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

A free, non-commercial project; nothing here is sold. Not affiliated with Kehot, Sefaria or the Lubavitch Library. © likuteitorah.com

From likuteitorah.com/torah-ohr/megillas-esther/5/

DEDICATED IN HONOR OF

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Dedicated in honor of the Rebbe's father, Reb Levi Yitzchok